

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xij. Contra vexantes in Curia morantes, aut venientes ad eam, vel ab ea
recedentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

none infidelis, & heretici prohibentur fieri certiores, est status temporalis, non solum totius Christianitatis, & fidei Catholicae & Ecclesiae, sed etiam cuiuscunque particularis Regni, Prouinciae, Ciuitatis, &c. Quo etiam modo intelligendum est, quod additur de consilio, fauore, & auxilio, quod cedit in damnum, & perniciem Christianitatis in communi, aut etiam alicuius Regni, & Prouinciae, aut Ciuitatis, in particulari.

36 *Ostauo* reuocantur Priuilegia concessa quibuscunque Dominis, Principibus, Rebus publicis, aut alijs personis priuatis, vt enim notant Syluest. in verbo, excommunicatio 7. numero 58. excommunicatione 21. & Tabiena, verbo, excommunicatio 6. §. Sexto, & Cardinalis Toletus in explicatione Bullae cœnæ, §. quinto, dubio 1. Genueses olim habuerunt priuilegia a Nicolao Papa, & a Sixto IV. & Veneti a Martino V. deferendi quaedam prohibita ad Turcas, & Saracenos; & simile Priuilegium concessit Iulius Papa II. Genuesibus vt possent portare stannum, aes, plumbum, electrum, & similia, quae priuilegia per Bullam cœnæ Domini reuocata sunt.

De impediens eos, qui victualia, & alia necessaria Romam conuehant. Cap. XII.

S Y M M A R I V M.

- 1 Impediens eos, qui victualia, & alia necessaria ad usum Curiae Romanae conuehant, in Bulla cœnæ excommunicantur.
- 2 Excommunicatio octaua Bullae cœnæ, quas personas comprehendat.
- 3 [Curia Romana] nomine quid intelligatur.
- 4 Maleficia ex voluntate, & proposito agentium distinguuntur.

1 **E**Xcommunicatio Octaua fertur in hæc verba: *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impediens, seu inuadentes eos, qui victualia, seu alia, ad usum Romanae Curiae necessaria adducunt, ac etiam eos, quine ad Romanam Curiam adducantur, vel afferantur, prohibent, impediunt, seu perturbant, seu hæc facientes descendunt, per se, vel alios, cuiuscunque fuerint ordinis, prae eminentiae, conditionis, & Status, etiamsi Pontificali, seu Regali, aut alia quavis Ecclesiastica, vel mundana praesulgeant dignitate.*

Canonis istius materia ex Caietan. verbo, excommunicatio, cap. 19. est sacrilegium, quo offenditur sedes Apostolica in suis victualibus, & in alijs ad usum Curiae Romanae necessarijs. Personae principales sunt hæc quinque; Primo, Impediens eos, qui victualia, & alia necessaria ad usum Curiae adducunt. Secundo, Inuadentes eosdem. Tertio, prohibentes, ne praedicta ad Curiam adducantur. Quarto, impediens hæc adduci. Quinto, perturbantes ne ad Curiam afferantur. Vnde, vt notauit Caieta, primo prouidetur hominibus. Secundo rebus adducendis. Persona accessoria vna exprimitur, scilicet, descendentes per se, vel per alios, qui praedicta faciunt. Quae omnes personae huic censuræ subiunguntur, cuiuscunque gradus, status, dignitatis, & praesentiae Ecclesiasticae, vel mundanae fuerint. Canon autem iste in Bulla cœnæ fuit saltem a temporibus Martini V. vt patet ex S. Anton. 3. par. titu. 25. cap. 72. & eius etiam mentionem faciunt Syluest. verbo, excommunicatio 7. numero 68. excommunicatione 22. Tabiena, verbo, excommunicatio. 6. §. Duodecimo, versic. Sextus casus, Caietan. verbo, excommunicatio, cap. 19. Martin. Ledesm. 2. 4. questio. 26. artic. 2. pag. 356. in Bulla Iulij III. & Sotus 4. dist. 22. q. 2. artic. 3. post conclus. 5. in Bulla

Pauli Papae IV. Nauar. in Manual. cap. 27. num. 64. in Bulla Gregorij XIII. sub anno 1584. qui Canon addidit aliud genus personarum, scilicet, exigentes, seu soluere facientes aliquid pro delatione praedictorum, quae tamen personae non continentur in hac Bulla Cœnæ Clementis VIII. sub anno 1598.

3 *Circa* hunc Canonem duo sunt obseruanda; *Vnum est.* Nomine *Curia*, non solum intelligi solam familiam Papae, sed etiam omnes, qui sunt eius sedis tribuales; ita vt *Curia* significet locum, in quo geruntur negotia, & lites.

4 *Alterum est,* Canonem hunc non comprehendere eos qui faciunt actiones in eo expressas, nisi faciant animo impediendi, ne hæc ad Romanam Curiam adducantur; vt enim Caietan. & Nauar. vbi supra, & Alphonfus Viualdus in expositione Bullae cœnæ numero 71. eos secutus, & Cardinal. Toletus, §. 6. in fine. & Sebastian. Medices, par. 2. Summæ titu. 9. questio. 78. numero 206. notat maleficia ex voluntate, & proposito distinguuntur; vnde, si Gubernator alicuius Ciuitatis, consules patriae utilitati, & abundantiae, prohiberet ne quis extrahat de Ciuitate, aut prouincia fruges, & huiusmodi, quamuis inde sequatur, quod ad Curiam Romanam deferri non possint, non propterea incidit in hunc Canonem. Similiter, si quis tempore quo pestis in Curia grassaretur, inhihet suis, ne quis vadat Romam reuersurus, non incidit in hunc Canonem; quia in istis, & alijs similibus, ex accidenti solum agitur contra Curiam, & per se prouidetur utilitati, & sanitati patriae; censuræ verò intelligendæ sunt penes id, quod est per se, & non penes id quod per accidens contingit. Sic Caietan. Nauar. & Alphonfus Viualdus locis allatis, vbi Viualdus rectè Doctorem quendam Salmaticensem secutus, docet, non incurere hanc censuram, qui expoliaret aliquem pecunijs tantum; sicut nec qui assassini officio vtens, vel ob partem inimicitiam impeteret aliquem defertentem victualia, merces, & huiusmodi, alicui particulari personae ratione venditionis, aut donationis; Cum hæc non ad usum Curiae Romanae, sed illius priuatae personae deferantur.

A D D I T I O.

Adde. Hæc censura non videtur afficere illos, qui clam furantur aliquid his, qui Romam deferunt huiusmodi victualia; quod tamen non esset admittendum quo ad eos, qui itinera obsiderent, apertaque vi eos spoliarent, vt hic aduertit Vgol. §. 2. vers. 3.

Contra vexantes in Curia morantes, aut venientes ad eam, vel ab ea recedentes. Cap. XIII.

S Y M M A R I V M.

- 1 Venientes ad Sedem Apostolicam, aut ab ea recedentes, vexans, excommunicationem Bullae cœnæ incurrit.
- 2 Excommunicatio nona Bullae cœnæ quas personas, & actiones contineat.
- 3 Nomine [Curia] quid significetur.
- 4 Morantem in curia vexans, vt in Bullam cœnæ incidat, quid secundum Caietanum facere debeat.
- 5 Canon Bullae cœnæ, quo vexans ad Sedem Apostolicam accedentes excommunicatur, quanta antiquitatis sit.

1 **E**Xcommunicatio Nona fertur in hæc verba: *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apostolicam venientes, & recedentes ab eadem, sua, vel aliorum opera interficiunt.*

ciunt, mutilant, spoliunt, capiunt, detinent, nec non illos omnes, qui Iurisdictionem ordinariam, vel delegatam a nobis, vel nostris iudicibus non habentes, illam sibi temere vendicantes, similia contra morantes in eadem Curia audent perpetrare.

2 Canonis istius materia, vt notat Caietan. in verbo, excommunicatio, cap. 14. est sacrilegium, quo offenditur Sedes Apostolica in ijs personis, quæ sub sua protectione sunt. Continet autem tria genera personarum; Primo, venientes ad Sedem Apostolicam. Secundo, Recedentes ab eadem Sede. Tertio, Morantes in Curia Romana. Actiones sunt istæ: Primo interficere per se, vel per alium. Secundo, mutilare. Tertio, spoliare. Quarto, capere. Quinto, detinere huiusmodi personas, & omnes sunt principales.

3 Circa quem Canonem hæc obseruanda sunt.
Primo, Nomine Curia non intelligitur Roma, seu ciues Romani, sed Sedes, & Curia Apostolica, adeo vt oportet, vt personæ hic offensa; veniant ad Sedem Apostolicam, aut ab illa recedant aut in Curia, hoc est in loco, in quo degit Curia, morentur, immo morari debent in Curia, hoc est, ratione, & intuitu negotiorum in Curia, ex Caietan. verb. excommunicatio, cap. 14. Nauar. in Manual. cap. 27. numero 65. Toletus in expositione Bullæ cænæ, §. septimo, dub. 1. & Seb. Medice, in 2. p. summa. tit. 9. q. 78. num. 178. vnde, si non veniant, recedat, aut morentur ratione negotiorum agendorum in Curia; aut veniant Romam, aut ab ea recedant, vel in ea moram fecerint alio intuitu, quam Sedis Apostolicæ; aut veniant Romam, aut ab ea recedant, & Curia sit in alio loco extra Romam, non proteguntur hoc Canone, nec prædictas actiones exercentes contra illos excommunicationem huius Canonis incurunt.

4 Secundo, vt notat Caietan. vbi sup. alio modo se habent actiones prædictæ circa venientes ad Curiam, & ab ea recedentes, alio modo circa morantes in Curia, quoad excommunicationem hanc incurrendam; Circa venientes enim, vel recedentes satis est ad incurrendam excommunicationem interficere, mutilare, spoliare, capere, aut detinere: circa morantes vero in Curia, non quicumque interficit, mutilat, spoliat, capit, aut detinet, est excommunicatus, sed qui auctoritative hoc facit, hoc est, qui faciendo se iudicem, cum non sit, interficit, mutilat, spoliat, capit, aut detinet, quæ Caietani doctrina satis subtilis est, quæ etiam Toletus placet vbi sup. dub. 4. & ex verbis Bullæ haud obscure colligi potest.

5 Tertio, Canon hic satis antiquus est, habetur enim in Bulla cænæ Martini V. apud S. Anton. 3. par. tit. 25. c. 72. et in Bullis subsequentium Pontificum, vt videre est apud Syl. verbo, excom. 7. num. 68. excom. 23. Tabienam, verbo, excomm. 6. nu. 13. §. Duodecimo, vers. Septimus. Caietan. vbi sup. c. 14. Martin. Ledesm. 2. 4. q. 26. ar. 2. pag. 356. col. 2. Sotum, 4. d. 2. q. 2. art. 3. post concl. 5. Nauar. in Manu. c. 27. nu. 65. Alphonsus Viualdum in expositione Bullæ cænæ, nu. 76. & sequent.

Contra vexantes Romipetas, seu peregrinos in Vrbe morantes, vel ab ea recedentes. Cap. XIV.

S V M M A R I V M.

- 1 Romipetas, seu peregrinos quouis modo vexans, vel consilium, auxilium, aut fauorem præstans, in censuram Bullæ cænæ incurrit.
- 2 Excommunicatio decima Bullæ cænæ quas personas, & actiones complectatur.
- 3 Canon Bullæ cænæ, excommunicans vexantes Romipetas, quam antiquus sit.
- 4 Romipetas vexans, etsi Papa cum Curia Romæ non sit, in

excommunicationem Bullæ cænæ incidit.

- 5 Romipetes, seu peregrini, ad hoc vt eos offendentes excommunicentur, quas condiciones habere debeant.
- 6 Romipeta an dici possit ciuis Romanus ad urbem causa deuotionis accedens.
- 7 Deuotio, & peregrinatio qualiter inter se differant.
- 8 Offendens aliquem, qui nondum iter accepit, aut post reditum ab vrbe, excommunicationem Bullæ cænæ non incurrit.

1 **E**Xcommunicatio Decima fertur in hæc verba: *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capiunt, seu depradantes Romipetas, seu peregrinos ad urbem causa deuotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel ab ipsa recedentes, & in his dantes auxilium, consilium, vel fauorem.*

2 Canonis huius materia est sacrilegium quo inuaduntur ad Sanctam urbem pergentes, ex Caiet. in Summa, in verbo, excommunic. c. 13. quoad personas inuadentes est vniuersalis; quoad actiones comprehendit sex principales, & tres accessorias; Principales sunt: Primò, interficere. Secundò, mutilare. Tertio, vulnerare. Quarto, detinere. Quinto, capere. Sexto, depradari. Accessoriae sunt: Primò, auxiliari. Secundò, consulere. Tertio, fauere.

Circa hunc Canonem hæc breuiter annotanda sunt;
3 Primo, Canonem hunc antiquum esse, huius etenim mentio est in Bulla Martini V. apud S. Antonin. par. 3. tit. 25. cap. 72. Syl. est. verbo, excommunicatio. 7. num. 74. excommunicatio 29. Tabienam, verbo, excommunicatio 6. §. 12. versic. octauus. & in Bulla Iulij Papæ II. apud Caietan. in Summa, verbo, excommunicatio, cap. 13. & in Bulla cænæ Iulij Papæ III. apud Martin. Ledesm. 2. 4. questio. 26. artic. 2. pag. 357. colum. 1. & in Bulla Pauli Papæ IV. apud Sotum, 4. distin. 22. quest. 2. art. 3. post concl. 5. vers. Decimatertia. & in Bulla Gregorij XIII. apud Nauar. in Manual. cap. 27. num. 65. Qui tamen Canon mutatus est, si quidem in processu cænæ Domini tempore Martini V. comprehendebantur etiam & peregrini ad Hierusalem, & bona offendentium contra hunc Canonem erant confiscata.

4 Secundo, Canon iste non Papam, aut Curiam respicit, sed urbem Romam; vnde quamuis Papa cum Curia alibi esset, nihilominus tamen ligaret offendentes euntes ad urbem causa deuotionis.

5 Tertio, Personæ offensa tres habere debent condiciones ad hoc, vt offendentes eas excommunicationem hanc incurrant.

6 Prima est, quod sint Romipeta, seu peregrini; communis autem nomen est Romipeta, quam peregrinus, siquidem ciuis Romanus accedens ad urbem causa deuotionis, dici potest Romipeta, vt vox ipsa denotat, non autem peregrinus, vt constat; vnde qui ralem ciuem Romanum ad urbem causa deuotionis accedentem, aliqua actionum hic expressarum offenderet, excommunicationem hanc incurreret, cum tamen econtra, qui habitantem Romæ causa deuotionis offenderet aliqua vna ex actionibus prædictis, excommunicatus non esset, quia vt notat Caiet. habitator non est Romipeta, aut peregrinus morans in vrbe; cui autem verba Canonis non competunt, nec ei pena Canonis conuenit; eum in penis stricta, & propria verborum interpretatio facienda sit.

Secunda est, in causa, scilicet, vt causa deuotionis, vel peregrinationis Romam veniat; vnde si quis habitatorum Romæ, aut alio in loco, euntem ex Gallia, aut alio loco Romam, vt in domum suam vadat, aut vt amicum suum visitet, offenderet non incurrit hunc Canonem; Quia talis, nec deuotionis, nec peregrinationis causa Romam vadit. Inter causam autem deuotionis, & peregrinationis nihil interest, nisi quantum ad exteriorem manifestationem, deuotio enim interior est, peregrinatio autem exteriora signa habere est solita.